HE 121/2024 vp

Anna Virolainen-Hynnä

Toiminnanjohtaja, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry

Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland +358 400 987 805 | anna.virolainen-hynna@biokierto.fi

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

5 § Uusiutuvien polttoaineiden kulutukseen toimittaminen
5 m § Jakeluvelvoitteen ylittäminen
11 a § Seuraamusmaksut

Esitämme, ettei yleistä jakeluvelvoitetta (vuodet 2025-2027) sekä lisävelvoitetasoja (vuodet 2026-2027) lasketa. Jos jakeluvelvoitetasoja päätetään kuitenkin alentaa väliaikaisesti (2025-2027), niin esitämme seuraavaa:

- **pidättäydytään seuraamusmaksujen alentamisesta vuosina 2024-2027 (11 a §),**
- **sallitaan ennakkoon määräaikainen lisävelvoitteen ylitäyttömahdollisuus vuosille 2025-2027 (5 m §), sekä**
- **kirjataan päivitettäviin ilmasto- ja energiastrategiaan ja KAISU:un yleisen jakeluvelvoitetason nostaminen vähintään liikennesähkön osuuden verran.**

Perustelut:

- Jakeluvelvoite on selkeä, kiistaton ja ennustettava taakanjakosektorin päästövähennyskeino, jota on vaikea korvata muilla yhtä tehokkailla ja varmoilla toimenpiteillä. Ehdotukset heikentävät kokonaisuudessaan merkittävästi jakeluvelvoitteen ennakoitavuutta ja vaikuttavuutta. Päästövähennyksiä tulee tehdä 2020-luvulla, muutoin uhkaa jopa satojen miljoonien eurojen taakanjakosektorin päästömaksut, mahdolliset RRF-tukirahojen palautukset ja kasvavat jakelijoiden päästökauppakustannukset.
- Jo tässä vaiheessa on tärkeä luoda selkeä näkymä, miten Suomessa päästöjä ja kokonaiskustannuksia suitsetaan ei ainoastaan vuosina 2025-2027, vaan pikemminkin 2025-2035. Miten jakeluvelvoitteessa päästään realistisesti vuoden 2027 tasosta vuosien 2028-2030 velvoitetasolle? Ilman kirkastamista tulevaisuudessa on erittäin vähän liikkumatilaa tehdä korjausliikkeitä päästöjen ja kustannusten hillitsemiseksi.
- Jakeluvelvoite luo kannustimia kotimaisen biopolttoaineiden, biokaasun ja RFNBO-polttoaineiden tuotannon kasvattamiseen. Investoinnit edellyttävät ennakoitavaa toimintaympäristöä vuosiksi eteenpäin. Jakeluvelvoitemuutokset vaikuttavat haitallisesti biokaasusektoriin.

RFNBO-polttoaineet (5 § Uusiutuvien polttoaineiden kulutukseen toimittaminen)

Esitämme, että RFNBO- vähimmäisosuusvelvoite ja edistyneiden biopolttoaineiden ja biokaasun lisävelvoite olisivat erillään toisistaan. Nyt RFNBO-polttoaineiden vähimmäisvelvoitteen esitetään olevan lisävelvoitteen alaisuudessa.

Perustelut:

- Kannatamme esitystä asettaa RFNBO-polttoaineille vähimmäisvelvoite *1,5 prosenttiyksikköä vuosina 2028 ja 2029 sekä 4,0 prosenttiyksikköä vuonna 2030 ja sen jälkeen*. Näemme vähimmäisvelvoitteessa ongelmana kuitenkin sen, että esitetyllä tavalla RFNBO-polttoaineet tulisivat korvaamaan myös uusiutuvia polttoaineita. Järkevämpää olisi pyrkiä korvata fossiilisia polttoaineita, ei kestäviä biopolttoaineita ja biokaasua. Yritysten kannalta toimivampaa olisi lisävelvoitteen ja vähimmäisosuusvelvoitteen erottaminen toisistaan ja lisävelvoitteen sekä vähimmäisosuusvelvoitteen tasainen jatkuva nousu.
- 5 §:n uudessa 7 momentissa vapautettaisiin vapaaehtoisesti jakeluvelvoitteeseen hakeutuneet jakelijat vähimmäisosuusvelvoitteen täyttämisestä. Tämä on hyvä esitys, sillä näin RFNBO-polttoaineiden vähimmäisvelvoite ei vaikeuta pienten ja keskisuurten biokaasun jakelijoiden asemaa.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

5 a § Jakeluvelvoitteen raaka-ainerajoitukset

Lakiehdotuksen 5 a §:n ensimmäisen momentin mukaisesti ravinto- ja rehukasveista tuotettujen polttoaineiden osuus saa olla enintään 2,6 prosenttia jakeluvelvoitteesta. Ehdotus on kannatettava, mutta sitä tulisi tarkentaa siten että kyseessä olisivat 'syötäväksi kelpaavat' ravinto- ja rehukasvit. Sujuvan ja tasapuolisen lainsäädännön toimeenpanon varmistamiseksi asiasta olisi hyvä laittaa kirjaus perustelumuistioon.

Perustelut:

- *'Syötäväksi kelpaamattomat'* ovat jätettä, jolloin ne tulisi katsoa kuuluvan ns. edistyneiden biopolttoaineiden raaka-aineiden joukkoon, joilla täytetään lakiesityksen 5 §:n 3 momentin lisävelvoitteita. Sen sijaan Suomessa ravinto- ja rehukasveista valmistetuille biopolttoaineille ja biokaasulle on asetettu kansallisesti 2,6 prosenttiyksikön enimmäisosuus jakeluvelvoitteesta Suomessa, uusiutuvan direktiivin mukaan se voi olla kansallisesti korkeintaan 7 prosenttiyksikköä jakeluvelvoitteesta.

- Näkemyksemme mukaan pilaantuneet tai vahingoittuneet viljakasvit tulisi aina luokitella jätteeksi ja niiden kuuluisi kuulua A-kategoriaan. Nyt rehu- ja ravintokasvien ja niiden jäte-/tähdeluokitus ei ole selvä, ja biokaasulaitokset suhtautuvat varauksella rehu- ja ravintokasveihin olivatpa ne pilaantuneita ja vahingoittuneita tai eivät.

- Vahingoittuneet ja pilaantuneet viljakasvit tulee käsitellä jollain tavalla, biokaasulaitos on parempi vaihtoehto kuin jätteenpoltto.

- Esimerkiksi vilja voi olla syötäväksi kelpaamatonta hometoksiinien vuoksi. Samoin esimerkiksi maissirehusato voi pilaantua. Tällainen vilja on kyllä ruoka- ja rehukasvia, mutta se voidaan hyödyntää vain energiana.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

5 d § Jakeluvelvoitteen joustomekanismi ja sitä koskevat vaatimukset

- Esitämme, että joustomekanismin **todentamismenettely** muutetaan sellaiseksi, että taakanjakosektorin (maatalous) toimenpiteitä voidaan todellisuudessa sisällyttää mukaan. Menettelynä voisi olla esimerkiksi suora Energiaviraston päätös ilman todentamismenettelyä tai todentamismenettelyn käyttö pelkästään investointivaiheessa tai viiden vuoden välein.

- Esitämme, että selvennetään **lisäisyysvaatimuksia** sen suhteen, miten aikaisemmin tuettuja toimintoja voidaan saada joustomekanismin piiriin. Useita vuosia aikaisemmin saatu tuki ei voi olla loputtomasti esteenä joustomekanismin piiriin pääsemiseksi. Esimerkiksi investointitukea saaneelle maatilan biokaasulaitoksella on nyt määritelty viiden vuoden karenssi, jolloin ne eivät saa myydä tuottamaansa energiaa markkinoille.
- Toteamme, että momentin 4 kohdan mukaan päästövähennystoimella saavutetun kasvihuonekaasupäästövähenemän tulisi olla pysyvä. **Pidämme erittäin tärkeänä perustelumuistion kirjausta, jonka mukaan pysyvyysvaatimusta tulisi kuitenkin arvioida tapauskohtaisesti**. On muutoin vaikea löytää kohteita, jotka täyttäisivät esitettyjä kriteereitä. Myös jatkuvat lyhytkestoiset hiilivarastot ovat tärkeitä ja perusteltuja ottaa mukaan mekanismin piirin.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY